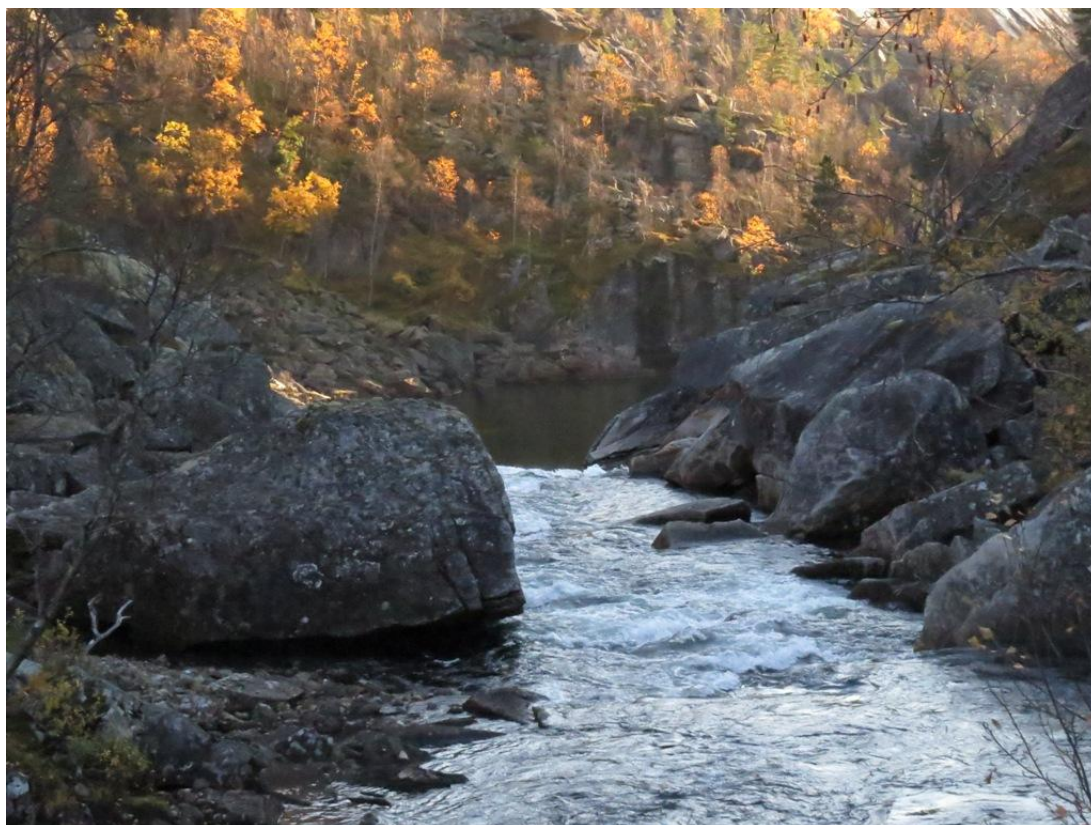

ÅRSRAPPORT 2014

RAGO NASJONALPARK

Storskogelva på tur ned i Hellighola

Foto: Tore Veisetaune

Innhold

1	Innledning	4
A - OPPGAVER.....		5
2	Oppsynsaktiviteten – kontroll/tilsyn, informasjon m.v.	5
2.1	Brudd på verneforskrifter eller andre uregelmessigheter	5
2.2	Oppsyn med informasjonstavler, verneskilt og grensemerker	6
2.3	Motorferdselsoppsyn	6
2.4	Informasjonsvirksomhet.....	7
2.5	Overvåkning av trua/sårbare arter.....	8
B - OPPGAVER.....		9
3.1	Oppfølging av ferdselstellere	9
3.2	Registrering av jaktfalk, kongeørn, smålom, storlom og andre arter	12
3.3	Tilsyn av gamle Ragohytta og Sørengammen	14
3.6	Tilsynsrunde rundt Sølvskardvatnan, Litlverivatnet og Storskogvatnet.....	17
3.7	Fjerning av turistvarder og merking av alternativ stitrasé	17
3.8	Drift og vedlikehold av div. anlegg og hytter	18
3.9	Kulturminner i Rago.....	23
4	Oppsummering	24

1 Innledning

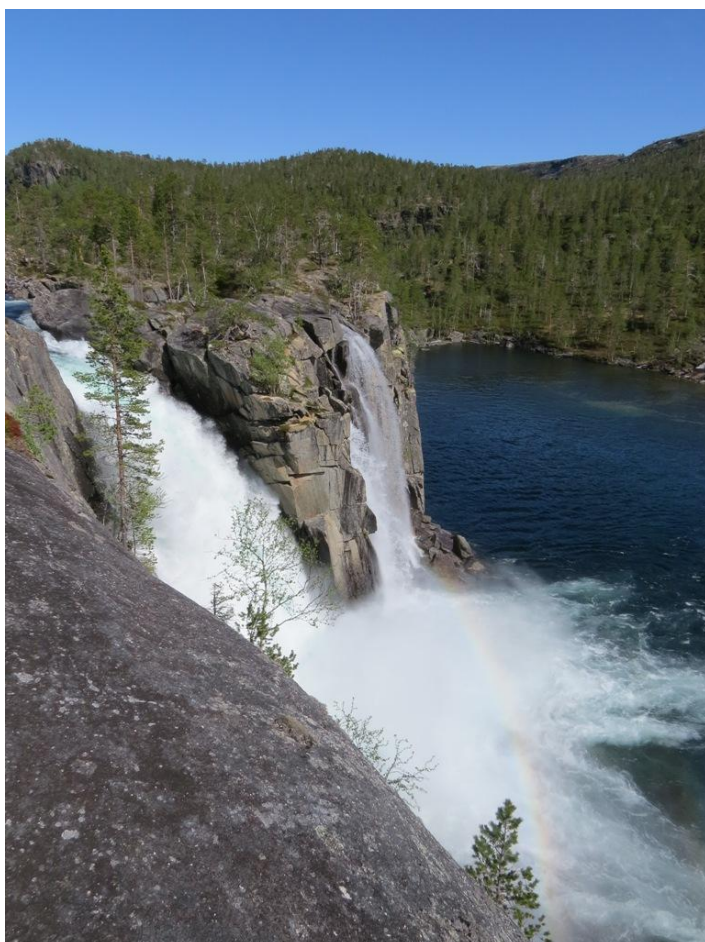
Statskog Fjelltjenesten har ansvaret for naturoppsynet i Rago nasjonalpark. Denne rapporten oppsummerer oppsynsaktiviteten i Rago i 2014, hvilke tiltak som er utført, og om det er avdekket brudd på verneforskriften m.m.

Fjelltjenesten har i tillegg til nasjonalparkoppdraget en rekke andre oppdrag som krever oppsynsaktivitet i samme området. Dette kan nevnes oppsyn og tilstedeværelse på statens grunn, jervregistrering, intensiv overvåkning av kongeørn og jakt- og fiskeoppsyn for Statskog. Fjelltjenesten har begrensede ressurser for oppsyn i nasjonalparken, men ved hjelp av flere andre oppdrag i samme område får Fjelltjenesten besøkt nasjonalparken noe oftere.

Mange turister, men også folk fra Salten, har besøkt Rago i år. Data fra ferdselstelleren viser at parken er blitt mer besøkt enn på mange år. Dette er positivt, men gir økte utfordringer særlig ved Storskogvatnet da mange ønsker å fyre bål og slå leir der. Slitasje og behovet for vedlikehold og å sørge for nok ved på hyttene øker også med mer besøk.

I 2014 har de åpne hyttene i Rago fått økt prioritet. Turistrommet på Storskoghytta er malt opp innvendig, og Ragohytta har fått ny takpapp. Tidlig i juni ble det fløyet inn klopper for supplering langs stien, samt ved, gass og annet forbruksmateriell til de åpne hyttene.

Av andre tiltak kan det nevnes at det er supplert med klopper på stien før Nordskaret. Uttak av gran innenfor nasjonalparkgrensa er også blitt prioritert i år.

Figur 1. Flomstor foss ved Storskogvatnet. Foto: Tore Veisetaune

A - OPPGAVER

2 Oppsynsaktiviteten – kontroll/tilsyn, informasjon m.v.

Fjelltjenesten har i 2014 hatt 26 dagsverk i Rago nasjonalpark. 6 av 26 dagsverk har vært oppsyn vinterstid, der hovedformålet har vært ynglere registrering av jerv, intensiv overvåkning av kongeørn og motorferdseloppsyn. Totalt har Fjelltjenesten lagt ned 206 timer ute og 35 timer inne på arbeid med Rago nasjonalpark.

Oppsynsaktiviteten har vært knyttet til oppgaver som informasjon/veiledning til brukere/besøkende, oppsyn og skjøtsel/vedlikehold, jervregistrering, motorferdselsoppsyn, intensiv overvåkning av kongeørn og registreringer av dyr og planter. I forbindelse med disse oppsynsturene er det også utført jakt-, fiske- og grunneieroppsyn for Statskog.

2.1 Brudd på verneforskrifter eller andre uregelmessigheter

Det er ikke avdekket brudd på verneforskriften i 2014. Det er heller ikke avdekket brudd på andre lovbestemmelser i Rago nasjonalpark i år.

Figur 2. Storskogvatnet sett fra øst. Foto: Tore Veisetaune

2.2 Oppsyn med informasjonstavler, verneskilt og grensemerker

Alle tavler, plakater og verneskilt skal være i god stand.

2.3 Motorferdselsoppsyn

Vinteren 2013/2014 var det liten aktivitet med snøscooter i parken. Duokta reinbeitedistrikt hadde rein på vinterbeite ved kysten, og var bare sporadisk i Rago gjennom vinteren. Fjelltjenesten hadde ingen anmeldelser på grunn av ulovlig kjøring med motorkjøretøy i Rago nasjonalpark sist vinter. Ingen nyere kjørespor etter barmarkskjøretøy er registrert inne i parken. Den 16. september ble det fløyet med helikopter langs svenskegrensa fra Sulitjelma til Hellemobotn og retur. Hovedformålet var grunneieroppsyn på statsgrunn. Det ble da også fløyet over de indre delene av Rago nasjonalpark, blant annet Flatkjølen. Det ble ikke avdekket kjørespor i Rago under denne flygingen.

Figur 3. Jervregistrering og oppsyn ved Litlverivatnet 2014. Foto: Tore Veisetaune

2.4 Informasjonsvirksomhet

Fjelltjenesten har i løpet av 2014 informert alle turgåere, fiskere og jegere vi har møtt i parken. I tillegg har vi informert om Rago nasjonalpark fra Statskog sin stand ved både under Skogvokterdagen i Saltdal og Villmarksdagen i Beiarn.

Ferdselen i Rago denne sommeren har vært større enn på mange år. Trolig på grunn av en spesielt fin sommer med mye fint vær. Man må tilbake til 2009 for tilsvarende tall på ferdselstelleren ved Mellomforsbrua (se **kap 3.1**). Som vanlig er det juni, juli og august som er de månedene med flest folk i Rago. Fortsatt er det mange fra Tsjekkia, Polen og Tyskland som kommer til Rago i sommermånedene. Det er imidlertid få synlige tegn til den store ferdselen i form av søppel. Ved utløpet av Storskogvatnet er det en negativ utvikling når det gjelder å sage ned tørrgreiner på gamle furugadder for ved til bålpyring. Oppsynet foreslår at det settes opp plakat (-er) der det opplyses om at dette er forbudt. Skal man fyre bål må man bruke nedfallskvister og en fra før av etablert bål plass.

Figur 4. Bål plass ved utløpet av Storskogvatnet, der grein av en furugadd er saget ned og brukt som ved.
Foto. Tore Veisetaune

Den 26. juni var Midtre Nordland nasjonalparkstyre på befaring i Rago nasjonalpark i forbindelse med sitt styremøte på Kobbelv vertshus. I et fantastisk sommervær fikk styret se Rago fra sin beste side. Statskog Fjelltjenesten var med og orienterte underveis om de ulike tiltakene i parken, samt ordna med bålcaffe m.m. ved Storskogvasshytta.

Figur 5. Nasjonalparkstyre på tur i Rago. Litlverivassfossen sees i bakgrunnen. Foto: Tore Veisetaune

2.5 Overvåkning av trua/sårbare arter

Overvåkningen av jerv gjennomføres etter et eget nasjonalt overvåkningsprogram. Statskog Fjelltjenesten har årlig ansvaret for å følge opp flere hilokaliteter i Salten, blant annet i Rago. Innenfor Rago nasjonalpark ble det avdekket 1 yngling av jerv i 2014, og flere jerv-ekskrementer ble samlet inn for DNA-analyse. Det ble ikke avdekket spor etter gaupe i Rago sist vinter.

Overvåkning av kongeørn i Salten gjennomføres etter et nasjonalt overvåkningsprogram. Kongeørna fikk fram unger på den faste reirplassen i år, men ungene var svært små så seint som i slutten av juni måned, og reiret ble funnet tomt før ungene var flygedyktige. Status ble hekkforsøk påvist.

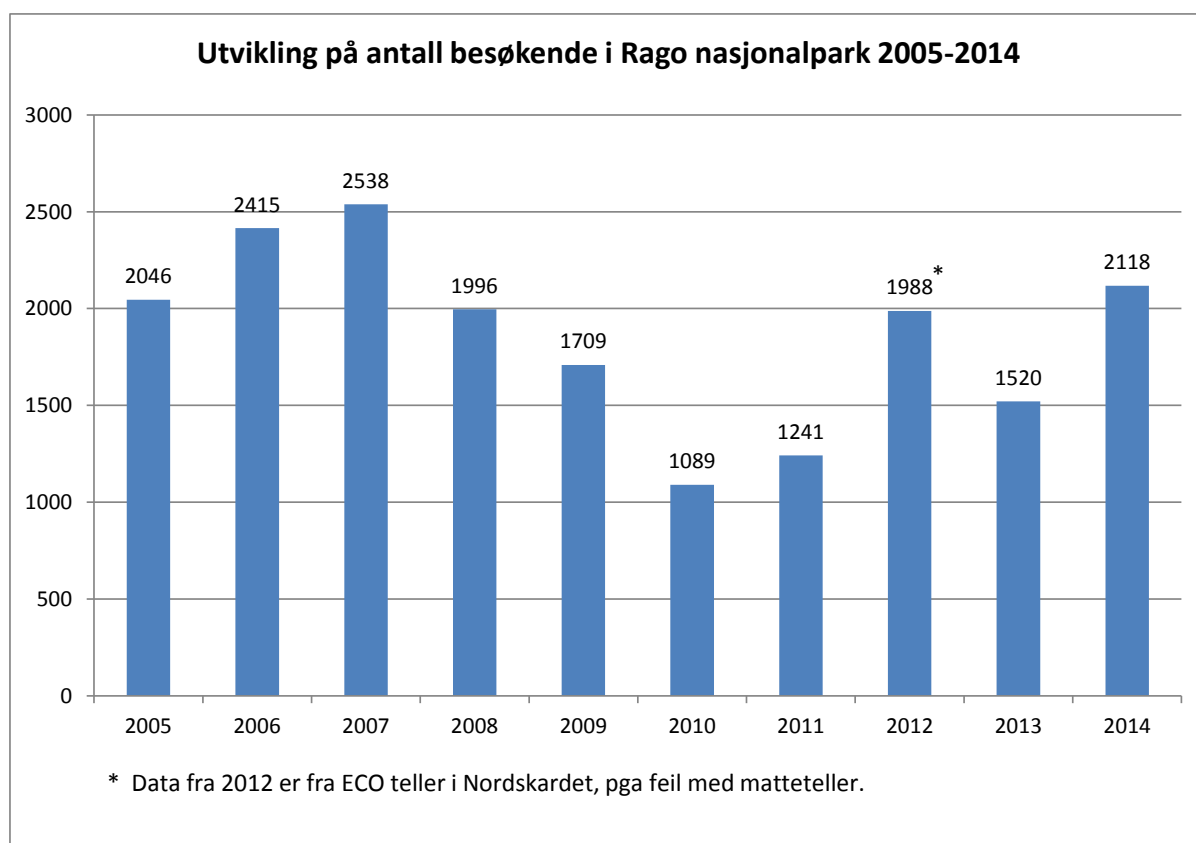
Se B-lista for mer info om registrering av trua/sårbare arter.

B - OPPGAVER

3.1 Oppfølging av ferdselstellere

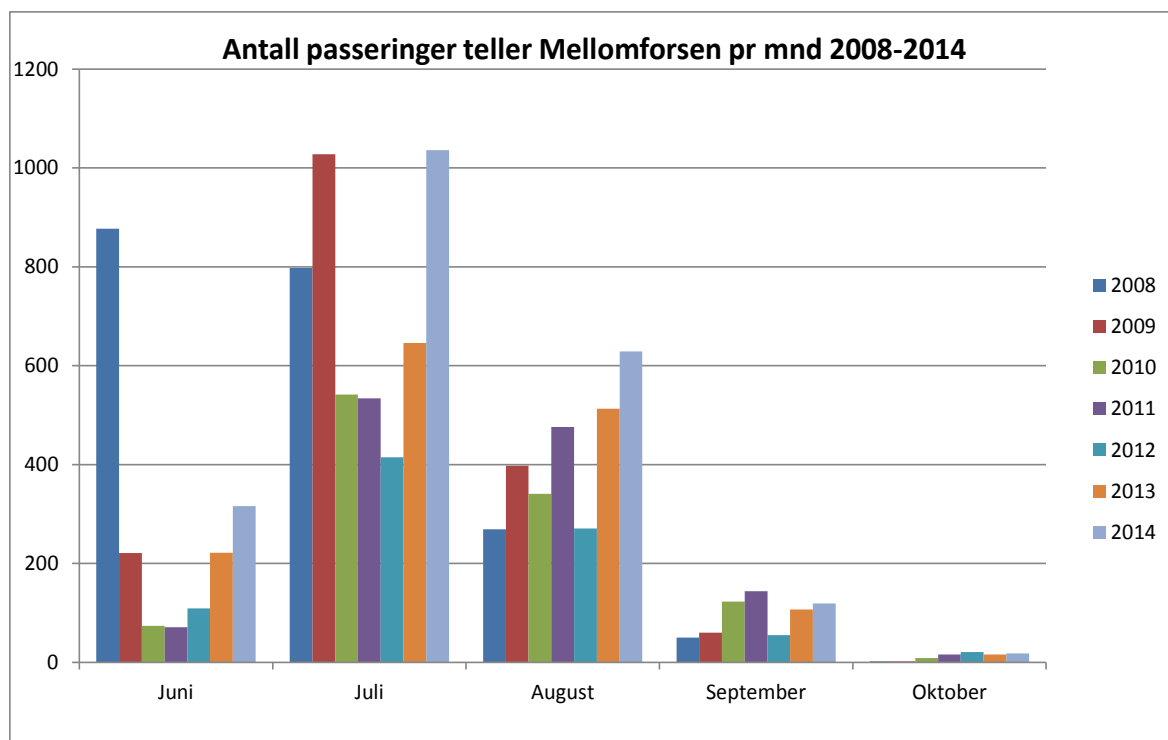
I 2014 ble kun mattetelleren ved Mellomforsbrua benyttet. Totalt i perioden 4. juni – 7. oktober 2014 ble det registrert 2118 passeringer på mattetelleren (se figur nedenfor). Man må tilbake til 2009 for å finne tilsvarende tall på besøk i Rago. I 2013 ble det registrert 1513 passeringer på denne telleren. Ca tidsperiode for alle år er 1. juni – 31. oktober.

Årsaken til det høye besøksantallet i Rago i år skyldes nok det unormalt gode været denne sommeren.

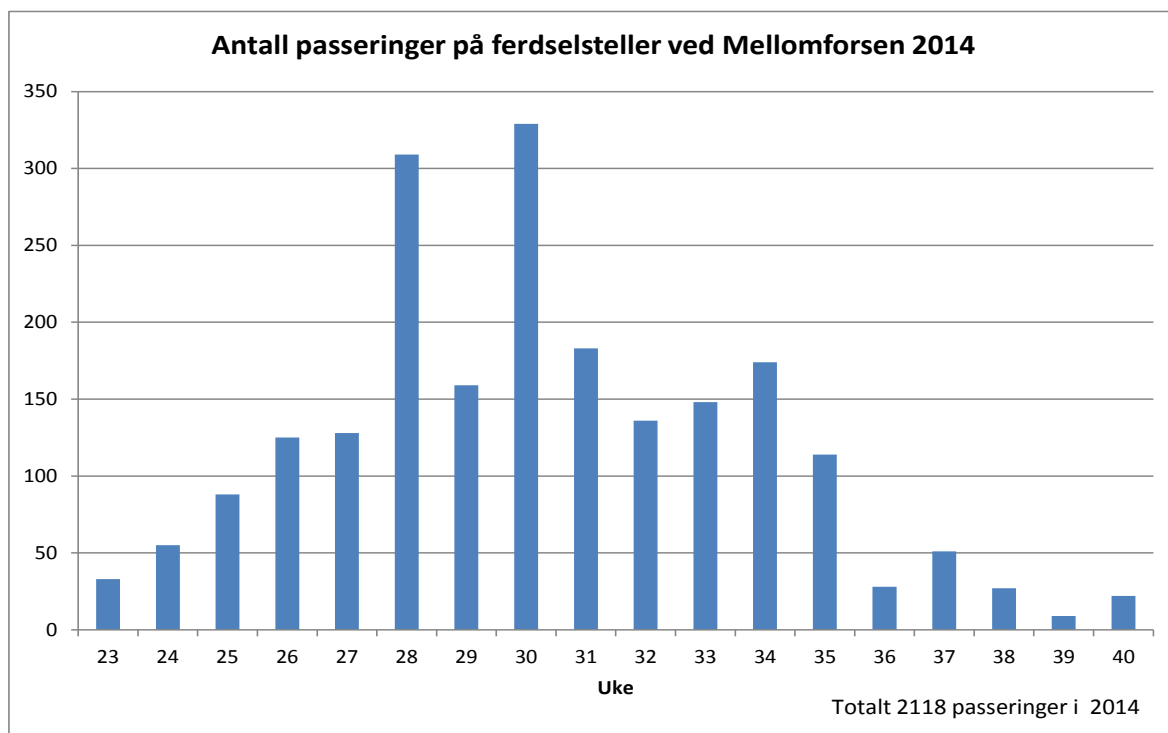
Figur 6. Figur over utvikling i antall besøkende i Rago 2005-2014.

Figuren nedenfor viser ferdselen pr måned i 2014 for årene 2008-2014. Som dere ser av figuren er juni, juli og august de månedene med mest trafikk i Rago. Flest besøk pr måned i tidsperioden 2008-2014 hadde juli i år med 1036 passeringer av telleren.

Figur 7. Oversikt over passeringer av teller ved Mellomforsen pr måned i tidsperioden 2008-2014.

Stolpediagrammet nedenfor viser antall passeringer pr uke på matteteller ved mellomforsbrua. I uke 28 (7. – 13. juli) og uke 30 (21. juli – 27. juli) er det en markert topp i antall passeringer på henholdsvis 309 passeringer og 329 passeringer. På fredag i uke 28 er det registrert hele 108 passeringer.

Figur 8. Figuren viser antall passeringer pr uke ved Mellomforsbrua i 2014.

Konklusjon ferdselstellere

Det kan se ut som at mattetelleren ved Mellomforsbrua har registrert pålitelige data i år også (2118 passeringer). Det er vanskelig å si hvor mange personer som har besøkt Rago i 2014 ut fra antall passeringer. Mange går rundløypa Lakshola – Storskogvatnet – Litlverivatnet – Nordfjorden, mens andre kun går inn til vernegrensa. Dataene tyder imidlertid på at flere har besøkt Rago i år enn på mange år, og det kan trolig dreie seg om minimum 1500 personer. Normale besøkstall i Rago er anslått til ca 1000-1200 personer hvert år. En ny trend er at flere benytter rundløypa i Rago til en lang treningstur. Fjelltjenesten har i år møtt flere sprekinger på vei rundt rundløypa i Rago med kun medbrakt drikke. Rago er med dette ikke bare forbeholdt erfarne fjellvandrere med stor sekk.

Figur 9. Denne trivelige gjengen traff vi på Ragohytta. Gunnar Alberg med ungene på 9 og 11 år går Norge på langs i etapper. Da vi traff de i høst var de på vei fra Sulis til Bjørnfjell, Narvik. Foto: Tore Veisetaune

3.2 Registrering av jaktfalk, kongeørn, smålom, storlom og andre arter

Kjente lokaliteter for kongeørn i Rago ble oppsøkt flere ganger i 2014. På fast reirplass fikk et kongeørnpar frem to unger, men ungene var svært små i slutten av juni, og ved siste besøk den 11. juli var reiret tomt. Det voksne ørneparet var imidlertid fortsatt i området. Status ble hekkeforsøk påvist. Data er lagt inn i Rovbase. Til tross for et oppgangår når det gjelder smågnagerbestanden så var jaktfalk ikke å se i Rago i 2014. På tidligere kjent lokalitet hekket raven i år, og 1 ravnunge satt på reirkanten. Antall smågnagere har nå økt utover høsten, og det kan ligge an til et toppår i smågnagerbestanden i 2015. Dette lover godt for et bra hekkeår for rovfugl til neste år.

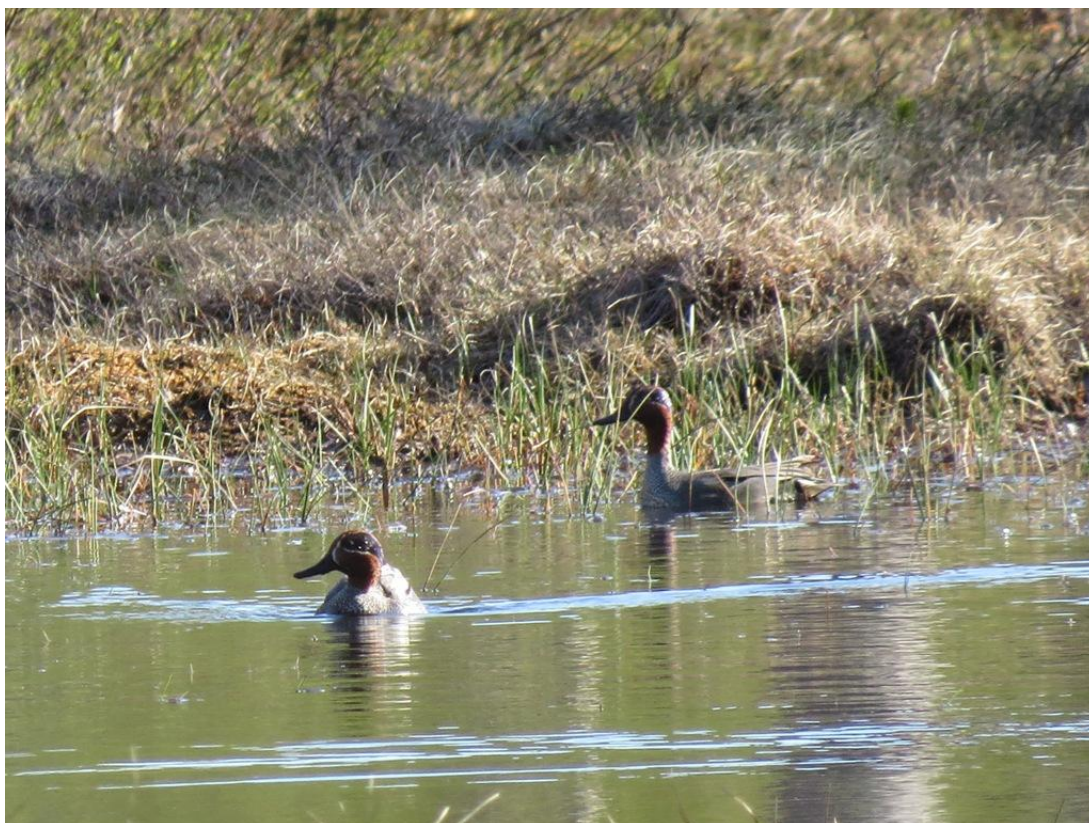
Registrering av lom ble utført på Storskogvatnet og mindre vatn i nærområdet den 3-4. juni og 23.-27. august 2014. Data på lom og annen fugl registrert i løpet av sommeren 2014 i Rago legges inn i Artsobservasjoner.

Det ble utover de mest trua artene registrert hekking av gjerdesmett i Nordkråga (se bilde under), hekking av gluttsnipe, flere smålom på Storskogvatnet m/omegn, ringtrost, flere gjøk, krikender og stokkender, haveller m.m., samt flere orrhaner i spill i lia langs Storskogvatnet. Det er observert relativt lite rype i Rago når man tar i betraktning den gode bestanden ellers i Salten i år. Data legges inn i Artsobservasjoner.

Det ble dessverre ikke tid til å oppsøke Flatkjølen for å gjennomføre botaniske registreringer i år. Dette må prioriteres til neste år.

Figur 10. Gjerdesmett. Foto: Tore Veisetaune.

Figur 11. Et par krikkender i en dam i Nordkråga. Foto: Tore Veisetaune

Figur 12. Fjellfiol i Nordkråga. Foto: Tore Veisetaune

Figur 13. Stor elgokse observert ved Litlverivatnet. Foto: Tore Veisetaune

3.3 Tilsyn av gamle Ragohytta og Sørengammen

Fjelltjenesten har vært innom Sørengammen to ganger i løpet av 2014. Under sommerbesøket ble søppel tatt med ned og brent. Gammen er ellers i OK stand. Gamle Ragohytta ble oppsøkt vinterstid. Alt OK.

Figur 14. Sørengammen i mars 2014. Foto: Tore Veisetaune

3.4 Oppfølging av granfelt ved Hellighola og registrering/fjerning av gran i Rago

Det ringbarkede granfeltet ved Hellighola ble oppsøkt den 6. oktober. Alle grantrær i plantefeltet er nå døde, unntatt et par tilfeller der det ikke var ringbarket hele veien rundt. Resterende bark ble her skavet av, slik at disse nå også dør. Det har imidlertid blitt urovekkende mye granforyngelse i området rundt plantefeltet. Trolig på grunn av at mer lys er kommet ned til bakken når de store trærne nå er døde. Flere av de ringbarkede grantrærne har vært utsatt for stammebrekk, der stammen har brekt i ringbarkinga. Man kan risikere at det etter hvert bare står igjen 1 meters høye stubber i feltet.

Store og små gran på begge sider av Storskogelva ble saget ned. Totalt ble ca 700 små og store gran saget ned/fjernet. Det ble også fjernet grantrær på Nordskaret og langs stien til Storskogvatnet.

Det meste av granforyngelse er nå tatt, men fortsatt er det noe igjen. Det anbefales at fjerning av granforyngelse videreføres til neste år. Litlverivatnet ble oppsøkt den 4.-5. september. Det ble ikke funnet noe gran her.

Figur 15. Granplantefeltet ved Hellighola er nå dødt. Foto: Tore Veisetaune

Figur 16. Det ringbarka granplantefeltet i Rago. Foto: Tore Veisetaune

Figur 17. Fjerning av gran på sørsida av Storskogelva. Foto: Tore Veisetaune

Figur 18. Granspredning fra plantefeltet. Foto: Tore Veisetaune

3.6 Tilsynsrunde rundt Sølvs kardvatnan, Litlverivatnet og Storskogvatnet

Tilsynsrunde rundt Sølvs kardvatnan, Litlverivatnet og Storskogvatnet er blitt foretatt i løpet av 2014. En del bålplasser registrert, jf. tidligere registreringer av bålplasser rundt Sølvs kardvatnan. Tau og noe søppel etter en gapahuk ved Litlverivatnet ble fjernet (se bilde nedenfor). Innover Storskogvatnet ser det bra ut, noen bålplasser å finne, men ikke noe søppel. Ved utløpet av Storskogvatnet er det blitt en del bålplasser, og som nevnt tidligere har noen saget ned greiner av tørre furugadder. Lite søppel funnet ved utløpet av Storskogvatnet også.

Figur 19. Tau og noe søppel etter oppsett av gapahuk på sørsiden av Litlverivatnet. Foto: Tore Veisetaune

3.7 Fjerning av turistvarder og merking av alternativ stitrasé

Fjelltjenesten har ikke funnet nevneverdig med "turistvarder" ved siden av stien til Storskoghytta – Sølvs kardvatna – Litlverivatnet i år.

Merking av alternativ stitrasé for å unngå steinur på veg til Sølvs kardvatnan er ikke blitt utført i år, da vi har vært usikre på hvordan dette skal merkes uten å bruke maling på stein eller trær. Det vil også være behov for nye vegvisningsskilt for å skilte ny trasé.

3.8 Drift og vedlikehold av div. anlegg og hytter

Ragohytta

Gass, 15 sekker ved, takpapp m/tilbehør og annet forbruksmateriale ble fløyet inn til Ragohytta i begynnelsen av juni 2014. Samtidig ble det fløyet inn klopper og underliggere langs stien før Nordskaret, gass og forbruksmateriell til Storskogvasshytta, samt en båt, solcellepanel og batterier til Storskoghytta tilhørende Fauske og Sørfold JFF.

Figur 20. Heliscan ble hyret inn til transporten i juni. Foto: Tore Veisetaune

I August ble det lagt et ekstra lag med takpapp på Ragohytta. Det ble imidlertid for lite takpapp til å legge på utedoen. Mer takpapp ble fløyet inn til Ragohytta i forbindelse med Statskog Fjelltjenesten sin LMD-flyging i september. På forhånd hadde vi fått melding om at pipa på Ragohytta var blitt tett i løpet av sommeren, og at gassblusset var delvis ødelagt. Det viste seg at pipa var full av isolasjon, dette ble fjernet og pipa fungerte som den skal. Det ble i forbindelse med flyginga tatt med et nytt gassbluss, beis, m.m. til Ragohytta. Sjøppel fra hytta ble fraktet ut. Det bør ordnes en ny dobenk på utedoen da lokket er borte.

Figur 21 og 22. Oskar Pettersen i sving med å legge på takpapp på Ragohytta (bilde til venstre). Reparasjon av tett pipe (bilde til høyre).

Storskogvasshytta

Gassflasker, maling m/tilbehør og diverse forbruksmateriale ble fraktet inn i forbindelse med helikoptertransporten i juni 2014. I sommer ble den åpne delen av Storskogvasshytta vasket med kraftvask og malt opp innvendig. Dette var nødvendig da veggene og taket var preget av mye matlaging og lite vask. Vi har fått mange fine kommentarer på turistrommet etter dette. Hytta er nå i god stand, men ikke alle er like flinke til å rydde og vaske opp etter seg.

Det ble i angitt område ved Storskogvatnet gjennomført plukkhogst av bjørk høsten 2013. I februar 2014 ble veden hentet og kjørt med snøscooter til Storskogvasshytta. Veden ble klyva og stablet i naustet i forbindelse med oppsynsturene på vår og sommer. Statskog Fjelltjenesten sto for vedhogsten til Storskogvasshytta.

Figur 23. Vedsjau ved Storskogvatnet. Foto: Tore Veisetaune

Fjellrosen ved Litlverivatnet

Hytta som tilhører Fauske og Sørfold JFF er nå ferdig restaurert og klar til å ta i mot besøkende. Ny plassering av hytta ble meget bra, og hytta ble også bra til slutt.

Figur 24. Fjellrosen. Foto: Tore Veisetaune

Det står imidlertid igjen noe opprydding og utflyging av resterende material og rester etter gammelhytta. Se bilde under.

Figur 25. Fjellrosen. Foto: Tore Veisetaune

Klopplagte stier og andre anlegg i Rago

Klopper inn til Storskogvatnet ligger fremdeles brukbart, men festene til kloppene bør gås over i 2015, da flere av stålbandene har rustet av. Dette har ført til at enkelte klopper har dratt av gårde ved store nedbørmengder. Stige ved Storhellarlia og ved Grisryggen står bra.

Fjelltjenesten kartla behovet for klopper på stien fra grustaket i Nordfjorden til Litlverivatnet i 2013. Spesielt er stien gjørmete og blaut fra toppen der mastene står og et stykke innover der stien delvis går i myr. Det ble ikke prioritert midler til denne klopplagginga i år. Eventuell klopplagging her kan bli utført i 2015.

Det ble i år supplert med klopper på stien fra Mellomforsbrua til oppstigning til Nordskardet. Totalt ble det lagt ned ca 35 m med klopper på de våteste partiene. Fortsatt kunne det vært lagt ned noen flere. Dersom det blir godt snøscooterføre opp langs elva til vinteren vil Statskog Fjelltjenesten kjøre opp noen få klopper til.

Det er blitt observert at noen har merket opp stien inn til Storskogvatnet med rødt i år. All merking i nasjonalparken skal avklares med nasjonalparkforvalter på forhånd, og innenfor parken skal det være et minimum av merking og merkinga skal være med gul farge. Forholdet er ikke anmeldt, men anmeldelse har vært vurdert, da merkinga virker skjemmende. Se bilde neste side.

Figur 26. Oskar Pettersen i sving med å legge ut klopper. Foto: Tore Veisetaune

Figur 27. Noen har vært å merket opp stien til Storskogvatnet med rødt i nasjonalparken i 2014. Dette skal avklares med forvaltningen på forhånd! OG: Innenfor parken skal det merkes så lite som mulig og med gult!

Hengebruere i Rago

Hengebruene ved Mellomforsen og Storskogvatnet ble skiftet ut i henholdsvis 2011 og 2012, og er i topp stand. Hengebrua ved Litlverivatnet er også foreløpig i god stand.

3.9 Kulturminner i Rago

Det ble dessverre ikke tid til oppsynstur til barns kulturminner ved Snøtoppvatna i år heller. Dette vil bli prioritert i 2015. Det finnes mange kulturminner i Rago både etter tidligere tømmerhogst og samisk reindrift, og Fjelltjenesten har vært innom flere av disse i 2014.

Figur 28. Heller med lavvostenger og tønnelokk. Foto: Tore Veisetaune

Figur 29. Heller med rester etter en støtting. Foto: Tore Veisetaune

4 Oppsummering

Fjelltjenesten viser til overnevnte tiltak og registreringer i Rago nasjonalpark 2014. I stor grad har de aller fleste tiltak som er bestilt av Midtre Nordland nasjonalparkstyre blitt gjennomført. Data og registreringer på anlegg, forsøpling m.m. fra i år vil etter hvert også bli lagt i SNO sin verneområdelogg.

Forslag til tiltak neste år vil bli diskutert med nasjonalparkforvalter Hanne Etnestad under bestillingsdialogen for 2015.

Fauske 14.11.2014

Statskog Fjelltjenesten v/Tore Veisetaune

Figur 30. Trollaldalen. Foto: Tore Veisetaune